

September 2021

Waarom richt Minor-Ndako een opvanghuis en veilig verblijf op voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die (potentieel) slachtoffer zijn van mensenhandel?

De aanpak van mensenhandel staat of valt met een **goede bescherming** van slachtoffers. Die zorgt ervoor dat slachtoffers meer vertrouwen krijgen in zichzelf en in de mensen om hen heen, hun eigen leven weer kunnen opnemen en kunnen werken naar een toekomst, in België of elders, waarin zij zelf weer de controle over hun leven hebben.

De minderjarige slachtoffers mensenhandel zijn zonder twijfel **een bijzonder precaire groep** binnen de grotere groep NBMV. Het netwerk dat deze jongeren uitbuit, houdt hen slechts één toekomstbeeld voor: verderzetten van de uitbuitingssituatie.

Deze groep verdient **een gespecialiseerde aanpak**. Het is immers onze ervaring dat veel van die jongeren nog altijd terechtkomen in open, onbeveiligde en niet-gespecialiseerde opvangstructuren en dus vaak verdwijnen, nog voor ze effectieve hulp kregen. Verdwijning wordt gestimuleerd door de connectie met én angst voor het milieu in België en herkomstland. Extra aandacht en kleinschaligheid zijn essentieel om mentale en fysieke rust te brengen en de angst te verjagen.

UITGANGSPUNTEN

1. VEILIGE OPVANG

Het is helaas moeilijk of onmogelijk deze jongeren, in een eerste fase, adequaat te beschermen en te begeleiden door ze op te vangen in het gewone 'opvangcircuit' binnen de jeugdhulp. We stellen vast dat het **huidige opvangaanbod** voor slachtoffers mensenhandel (NBMV) **niet beantwoordt** aan de zeer specifieke noden van deze jongeren.

In Vlaanderen is er momenteel **geen gespecialiseerd centrum** voor deze groep maar de nood aan die opvang is reëel. Daarom dit initiatief om een gespecialiseerd, kleinschalig en beveiligd opvangcentrum op te richten.

De veilige opvang die we aanbieden zien we **niet** als een **gesloten vorm van opvang**. Het is onze overtuiging en ervaring dat deze doelgroep nood heeft aan een **beschermde en gecontroleerde omgeving**, zonder nefaste invloeden van het netwerk mensenhandel. We zetten in op een omgeving waar de meisjes in een klimaat van vertrouwen, transparantie en ondersteuning kunnen samenleven.

De **kennis en expertise** die Minor-Ndako al bezit wordt ingezet voor deze doelgroep: kennis van de culturele en specifieke familiale context, sensitiviteit voor mogelijke trauma's of andere stress-inducerende factoren en **gepaste aandacht** voor het perspectief van het slachtoffer.

Veiligheid zit ook vervat in **correcte kennis** van juridische en administratieve kwesties, specifiek toepasbaar op deze doelgroep. De juiste informatie en samenwerking met specialisten zorgt voor **vertrouwen** bij de bewoners. Daarom wordt ingezet op een gedegen **samenwerking** met politie, parket, justitie, Dienst Vreemdelingenzaken, Dienst Voogdij, Fedasil en de gespecialiseerde centra voor slachtoffers mensenhandel voor juridische begeleiding en ondersteuning.

In een eerste fase start de afdeling **exclusief voor meisjes die seksueel werden uitgebuit**. De achtergrond van de meisjes en de feiten waarvan ze slachtoffer werden, rechtvaardigt een aparte opvang voor hen, in een **homogene groep**. Een gedeeld verhaal onder gelijken en een positief groepsgebeuren verzwakken het schaamtegevoel en verhogen de **kans op veilig spreken**, denken en handelen.

2. MEER DAN OPVANG ALLEEN

Het is onze overtuiging dat **enkel opvang en begeleiding** van de minderjarige slachtoffers mensenhandel **niet de bedoeling** kan en mag zijn. Er is nood aan een intensieve samenwerking met justitie en politie, gefocust op het **ontmantelen van de netwerken** die de minderjarige slachtoffers uitbuiten. Deze netwerken vormen een essentieel onderdeel van het probleem waar de meisjes mee geconfronteerd worden. Zonder verklaringen van het slachtoffer is er helaas te weinig materiaal om een echt **onderzoek** in te stellen.

Via de opvang en (juridische) begeleiding willen we de nodige voorwaarden creëren om dit werk te kunnen doen: een **vertrouwensrelatie** met de slachtoffers mensenhandel opbouwen in een veilige, aangename en 'vlucht-vermijdende' omgeving. Momenteel zijn de vele en snelle verdwijningen uit de opvangcentra één van de redenen waarom politie en parket dossiers afsluiten.

We focussen ook op contact met familie in het herkomstland, zodat slachtoffers hun '*zegen*' kunnen krijgen om een nieuwe, solide en familie-ondersteunende **toekomst uit te werken**. Een toekomstplan met een duidelijk, realistisch en haalbaar doel dat een uitweg creëert voor de uitbuiting. Een toekomstplan dat de uitbouw van een positieve, stimulerende context binnen de brede maatschappij versterkt.

Vermits het leven van deze meisjes zich niet enkel binnen de setting van onze voorziening afspeelt, zorgen we zo snel mogelijk voor **uitbreiding naar de bredere samenleving**, naar bestaande diensten die de nodige hulp aanbieden en verderzetten. Aandacht dus voor continuïteit, nazorg en overdracht naar gepaste vervolghulp.

3. EERSTELIJNSOPVANG

Dit centrum moet als eerstelijnsopvang functioneren en vlot toegankelijk zijn voor de nodige instanties, zonder lange wachttijden bij een open plaats. Bij **onderschepping of acute nood** aan veiligheid, zijn het de daadkracht, actie en snelheid van hulpverlening die de band helpen verbreken met het mensenhandelarencircuit. Politie en parket moeten de mogelijkheid hebben om vermoedelijke of geïdentificeerde slachtoffers van mensenhandel **rechtstreeks** toe te vertrouwen aan dit centrum, 24/24, 7/7.

Het centrum is in deze eerste fase verantwoordelijk voor veilige opvang en het slachtoffer onbereikbaar maken voor het netwerk. Daarnaast wordt er binnen het centrum onverwijld gestart met het bieden van gepaste zorg- en hulpverlening, wordt er gewerkt aan het opbouwen van een vertrouwensband en wordt de opstart van de **beschermingsprocedure** voor minderjarige slachtoffers mensenhandel begeleid.

Het is de bedoeling om de minderjarige slachtoffers te **verwijzen naar de reguliere hulpverlening** vanaf het moment dat er geen gevaar meer dreigt voor de minderjarige in kwestie. De duur van de gespecialiseerde opvang is dus zo kort of zo lang als nodig. De inschatting van het gevaar dat de minderjarige loopt, dient afgestemd te worden met het bevoegde parket.

4. INVLOED OP BELEID

Met het oprichten van dit opvanghuis willen we het **beleidswerk** rond minderjarige slachtoffers van mensenhandel opnieuw ondersteunen. We willen vanuit de praktijk het beleid beïnvloeden, adviseren en sturen.

Minor-Ndako start deze afdeling op in nauw partnerschap met **PAG-ASA vzw** en **De Wissel vzw**. We zijn hen uiteraard dankbaar voor dit sterke partnerschap.

We beogen naast deze samenwerking ook een structurele verankering in een breder maatschappelijk en hulpverleningsnetwerk.